

Ekonomika je v dobrom stave

(19.06.2018; Televízna stanica TA 3; Ekonomika; 16.30; por. 3/3; - / Marek Mašura)

Marek Mašura, moderátor:

"Nielen Inštitút finančnej politiky, ale aj **Národná banka** dnes prišla s odhadom rastu pre tento rok. Tieto aktuálne odhady sú dobrou správou pre bežných spotrebiteľov, ale aj pre firmy. O tom, ktorý vydala **Národná banka**, si povieme viac s Renátou Konečnou, generálnou riaditeľkou odboru ekonomických a menových analýz, samozrejme z **Národnej banky Slovenska**. Pani Konečná, prajem príjemný dobrý deň, vitajte u nás."

Renáta Konečná, generálna riaditeľka odboru ekonomických a menových analýz **NBS**, (host' v štúdiu):

"Dobrý deň prajem."

Marek Mašura:

"Pozrime sa najprv na tie aktuálne čísla **Národnej banky**, na tabuľke, ktorú nám teraz o chvíľu pustí réžia, môžeme vidieť odhady ekonomického rastu, odhady nezamestnanosti, miezd a takisto inflácie. Ja sa pristavím najprv pri tom ekonomickom raste. Ten by mal v tomto roku dosiahnuť 4 percentá. Ja som sa pozrel aj do štatistík z minulosti, a to je najviac od roku 2010. Tak zaujíma ma, ktoré hlavné faktory budú vplyvať v tomto roku na naše hospodárstvo, čo ovplyvní to, že budeme mať opäť 4-percentný rast?"

Renáta Konečná:

"No, keďže sme malá otvorená ekonomika, tak veľmi závisíme od zahraničia, a minulý týždeň vydala predikciu aj **Európska centrálna banka**, a rast **eurozóny** bol hodnotený ako solídny, a to je v podstate priaznivá správa aj pre Slovensko, že bude rásť náš zahraničný dopyt, naše exporty, ktoré výrazným spôsobom by mali ťahať ekonomiku Slovenska. Ale sú tu aj domáce faktory, máme veľmi dobrý trh práce, či už mzdy, zamestnanosť, nezamestnanosť, čo samozrejme podporuje aj spotrebu obyvateľstva, a tá by mala svoju dynamiku postupne zvyšovať a mala by byť rovnako vysoká, rovnako dynamická ako naša ekonomika. No a v neposlednom rade sú to investície, kde očakávame s rastom ekonomiky, je potreba ich obnovy, a samozrejme aj eurofondy, predpokladáme, že sa budú postupne zvyšovať."

Marek Mašura:

"Takže samé dobré správy. Posuňme sa trochu ďalej. Spomínali ste tú situáciu na trhu práce. Vy sledujete tak zamestnanosť, ako aj nezamestnanosť, ja som do tej tabuľky vybral nezamestnanosť, a tam vidíme, že má ďalej klesať, 7 percent tento rok, na budúci rok 6,5 percenta, tak to sú, si myslím, na našu ekonomiku tiež celkom slušné čísla."

Renáta Konečná:

"Áno, a ešte rok 2020 tam nemáte, to by sme sa posunuli pod 6 percent, zatiaľ naša prognóza hovorí o miere nezamestnanosti na úrovni 5,9, čo je takisto, historicky takú nízku mieru nezamestnanosti sme v podstate ešte nemali. Čiže trh práce je veľmi priaznivý. Očakávame, že do toho roku 2020, dokedy predikciu robíme, by sa malo vytvoriť zhruba 100-tisíc pracovných miest. Dynamika zamestnanosti by mala byť slušná, mala by sa síce spomaľovať, ale by mala zamestnanosť rásť zhruba na úrovni jedného percenta. Takže ten vývoj na trhu práce je ozaj veľmi priaznivý, mierne je ovplyvnený a čoraz viac bude ovplyvňovaný práve dostatkom disponibilných kvalifikovaných pracovníkov."

Marek Mašura:

"Čo to konkrétne znamená v ľudskej reči? Mám taký pocit, že skôr teraz ste sa vyjadrili k tomu problému, o ktorom hovoria mnohé firmy, že teda nemôžu zohnať na našom trhu práce dostatok či už kvalifikovaných, alebo bežných ľudí na to, aby ich zamestnali vo svojich fabrikách."

Renáta Konečná:

"Áno. Prieskumy vo firmách hovoria, že viac ako štvrtina zamestnávateľov sa vyjadruje, že má problémy so získaním pracovnej sily, kým v roku 2012 to bolo zhruba 9 percent. Je to vidieť aj v tom, že očakávame, že pracovné miesta by sa asi aj tvorili rýchlejšie, ale to, ako sa budú zaplňovať, sa bude spomaľovať. Nie je to ale len naše špecifikum. Keď si pozrieme predikciu aj za **eurozónu**, rovnaký problém má **eurozóna** ako celok, a dynamika zamestnanosti bude polovičná na konci horizontu predikcie v porovnaní s tým, ako to bolo minulý rok. S tým, že ono tie zdroje pre rast zamestnanosti sú jednak domáci nezamestnaní, ale tieto zdroje je možné zvyšovať aj z hľadiska pracovníkov zo zahraničia, a to aj zrýchľovaním procesu toho, ako budú prijímaní do pracovného pomeru u nás, a takisto aj mierou participácie, čo inými slovami znamená zvyšovanie veku odchodu do dôchodku, a takisto aj práca dôchodcov, čiže toto všetko môžu byť zdroje, ktoré môžu v budúcnosti ovplyvňovať trh práce, ale samozrejme aj vývoj našej ekonomiky."

Marek Mašura:

"Vrátme sa k tej vašej prognóze, teda k tým číslam. Mňa zaujíma, keď teda zamestnanosť bude rásť, čo v ľudskej reči znamená, že práce bude pribúdať, v ktorých sektoroch, v ktorých odvetviach budú firmy vytvárať najviac nových pracovných miest, čiže ktorí uchádzači o prácu by mali teraz spozornieť?"

Renáta Konečná:

"Dalo by sa povedať, že všetci, keď si pozrieme aktuálny vývoj, je to naprieč celou ekonomikou, a rovnako to predpokladáme aj v rámci našej predikcie. V číslach z tých zhruba 100-tisíc vytvorených pracovných miest očakávame, že cez 40-tisíc bude vytvorených v priemysle, niečo pod 40-tisíc v službách a zvyšok v stavebníctve. Čiže je to vlastne vo všetkých sektoroch."

Marek Mašura:

"Podme sa ešte opäť pozrieť na tie vaše čísla. Povedali sme si tie aktuálne informácie k vývoju ekonomiky, nezamestnanosti. Podme teraz k mzdám, to asi bude našich divákov zaujímať najviac. Tie majú rásť takmer 6-percentným tempom. Tiež som pozeral staršie štatistiky, to sme tu už dávno nemali, niekoľko rokov minimálne, povedzme si viac o tomto fenoméne, prečo zrazu mzdy rastú tak, ako už dávno nie, a v ktorých odvetviach môžu zamestnanci počítať s najväčším rastom?"

Renáta Konečná:

"V zásade v aktuálnej situácii je to aj prirodzené, zdroje pre rast miezd sú rôzne, momentálne najdôležitejší z nich je dopyt po pracovnej sile, ktorý rastie, tak logicky aj pracovná sila bude drahšia, a je to vidieť aj z takých zaujímavých štatistík, ako zamestnanci menia miesta. Počet zamestnancov meniacich miesto je až štyrikrát väčší, ako to bolo v roku 2012. To znamená, že zamestnávateľia sa ich snažia pritiahnúť vyššími mzdami, a to sa potom samozrejme odzrkadľuje v rámci dynamiky v celej ekonomike. Potom samozrejme v závislosti od rastu ekonomiky nám rastú mzdy, ale istý vplyv tam majú aj vývoj cien. A je pravda, že tak dynamický rast miezd sme tu naposledy mali v roku 2008, kedy to bolo cez 7 percent."

Marek Mašura:

"Ešte skúsme k tým odvetviam povedať, že v ktorých odvetviach, aspoň teda podľa vašich prieskumov, rastú mzdy najrýchlejším tempom?"

Renáta Konečná:

"Štatistiky, ktoré máme k dispozícii za prvý štvrťrok, hovoria, viac ako 7-percentná dynamika v priemysle, viac ako 7-percentná dynamika v obchode, a potom 5-percentné dynamiky v ostatných službách. Čiže je tam v podstate priemysel a služby sú tie odvetvia, kde je pociťovaný najväčší nedostatok."

Marek Mašura:

"Priemysel takisto hovorí o tom, že teda nemá dosť odborníkov, a preto je aj ochotnejší si za nich, takpovediac, priplatiť."

Renáta Konečná:

"Presne tak, áno."

Marek Mašura:

"Podme teraz k ďalšej informácii, k tomu poslednému riadku, inflácia, tento rok 2,6 percenta, na budúci rok trochu pomalšia. Po takej dlhšej dobe, myslím, že sme mali tri roky defláciu, a už sa teda rast cien vrátil do našich peňaženiek, aj do našich obchodov..."

Renáta Konečná:

"Áno."

Marek Mašura:

"Samozrejme, trvá to už niekoľko mesiacov, nie je to úplne najnovšia teraz informácia, ale v každom prípade tí spotrebiteľia si všimli, že ceny v obchodoch sú vyššie ako pred rokom. Ako vnímate tento faktor, možno aj v súvislosti s tým, že teda mzdy rastú rýchlejšie ako ceny, čo je zase na druhej strane dobrá správa."

Renáta Konečná:

"Áno, lebo je to v podstate, vývoj cien je jeden z faktorov, ktorý môže a v praxi aj ovplyvňuje vývoj miezd. Čo sa týka cenového vývoja, tam sme takisto do veľkej miery závislí od zahraničia a od vývoja cien **ropy**. Tým, že sú viac ako 20-percentné rasty cien **ropy**, tak automaticky sa to prejavuje v pohonných hmotách, v ostatných energiách, a to je to, čo nám infláciu potiaholo na túto úroveň, a zároveň sú to aj potraviny, ktoré vzrástli minulý rok, tam si pamätáme vajíčka, maslo, mlieko, a v podstate odoznenie tohto faktora trvá dlhšie, ako sme pôvodne predpokladali, a potom je tam istý vplyv aj metodických zmien, ktorý nám robia volatilitu v inflácii, v apríli sme ju mali 3-percentnú, teraz v máji 2,6 percenta, čiže na istú volatilitu si budeme musieť zvyknúť s tým, že my očakávame, že ceny **ropy** sa stabilizujú, a tým pádom tento faktor a tento efekt v inflácii by nemal ku koncu roku 2020 byť prítomný, skôr by sa mala zvyšovať dopytová inflácia, a to je tá, ktorá súvisí práve s rastom miezd, čiže rýchlejšie by mali rásť ceny služieb a tovarov, a čo sa týka v podstate negatívneho možno efektu inflácie na spotrebiteľov, tam je zaujímavé pozrieť si reálne mzdy. A reálne mzdy,

keď si pozrieme celú históriu, tak či už rástli mzdy 2,5 percenta v predchádzajúcich rokoch, teraz 6 percent, tak tie reálne mzdy sa stále hýbu niekde na úrovni zhruba 3 percent, čiže inflácia z tohto uhla pohľadu neodkrajuje nejakým významným a citelným spôsobom práve z dynamiky miezd."

Marek Mašura:

"Po ľudsky povedané, keď reálne mzdy rastú, znamená, že vlastne z našich zárobkov si môžeme stále dovoliť kúpiť viac ako pred rokom."

Renáta Konečná:

"Presne tak, resp. inflácia ukrajuje toľko, koľko, resp. keď ukrajuje viac, tak rastú aj rýchlejšie mzdy."

Marek Mašura:

"Pani Konečná, ďakujem veľmi pekne, že ste si našli čas na moje otázky a vyjadrili sa k vašej aktuálnej prognóze."

Renáta Konečná:

"Ďakujem pekne za pozvanie. Dovoďenia."